

A DEMETER TEMPLOMI ÉREMLELET.

A Demeter-templom bontása alkalmával, ez elmúlt esztendőben a templom padlás boltozatának és az oldalfalnak érintkezési helyén a munkások két durva vászonba burkolt súlyos csomagra akadtak, amit a munkavezető a városi múzeumnak szolgáltatott be. A két zacskóban réz és ezüst érmek voltak a XVII. és XVIII. századból. A legrégibb érme 1661-ből, a legfiatalabb 1772-ből való. Az egész lelet 100 ezüst 430 réz éremből áll. Magyarországi veretű 11 ezüst és 266 réz érme. A többi a különböző Habsburg tartományok és verőhelyek közt oszlik meg.

Az ezüst érmek kivétel nélkül 3 kr.-osak; és pedig:

I. Lipót 1695., 1696. (2 db.), 1697. (2 db.), 1699., 1700., 1701., 1702., 1705. (2 db.), és 1706. évi csehországi; 1692., 1694., 1695. (2 db.), 1698. (3 db.), 1700., 1701., és 1704. évi steyerországi; 1697., 1698., 1700., 1701. évi karinthiai; 1665., 1667., 1670., 1673., 1678., 1693. (2 db.), 1694., 1695., 1696. (6 db.), 1697. (2 db.), 1698., 1699., 1701. (2 db.), 1702. (2 db.) ausztriai veretű érmei.

I. József 1709. évi steyerországi (2 db.); 1706. (2 db.), 1707., 1708., és 1710. évi csehországi; 1705. (3 db.), 1707., 1708. (2 db.), 1710. (4 db.), 1711. évi (2 db.) ausztriai veretű érmei.

VI. Károly 1714., 1715., 1719., 1722., 1723., 1724. és 1730. évi csehországi; 1714. évi karinthiai; 1720. évi sziléziai; 1712. (2 db.), 1714. évi ausztriai; 1716., 1718. (3 db.), 1724., 1729., 1735. évi tiroli veretű érmei.

Magyarországi veretek.

I. József 3 kr. ezüst érmei (Széch. 49. tábla 22.)

1. Av.: IOSEPHVS · D · G · R · I · (3) S · A · G · H · B · REX

Rev.: PATRONA HVNGARIAE : 1707: (Kétoldalt: C—H.)

2. Av.: IOSEPHVS D G R I (3) S A G H B REX

Rev.: PATRONA HVNGARIAE (AE lig.) 1711 (Kétoldalt C—H)

3. Av.: IOSEPHVS · D · G · R · I · (3) S · A · G · H · B · REX

Rev.: Mint a 2. sz.

4. Av.: Mint a 3. sz.

Rev.: PATRONA HVNGARIAE (AE lig.) · 1709. C—H)

5. Av.: IOSEPHVS · D · G · R · I · S · (3) A · G · H · B · REX ·

Rev.: PATRONA · HVNGARIAE (AE lig.). · 1710. (C—H)

I. Lipót 3 kr. ezüst érme (Széch. 46. tábla 111.)

1. Av.: LEOPOLDVS · D · G (3) · R · I · S · A · G · H · B · REX +

Rev.: PATRONA · HVNGARIAE (AE lig.) · 1661: (K—B)

1. Lipót 3 kr. ezüst érmei (Széch. 46. tábla 112., címer melletti betűk 1—8.)

1. Av.: LEOPOLDVS · D · G · R · I · S · A · (3) · G · H · B · REX +

Rev.: PATRONA + + HVNGARIAE (AE lig.) + 1697 + (C—H)

2. Av.: LEOPOLDVS · D · G · R · I · S · A (3) G H B · REX · (ötlevelű rózsza.)

Rev.: PATRONA HUNGARIAE (AE lig.) · 1699 · (C—H)

3. Av.: LEOPOLDVS · D · G · R (3) I · S · A · G · H · B · REX (A *rex* szó utólag lett a körirathoz vésve s így a vége a körből kifelé fut.)

Rev.: PATRONA HVNGARIAE (AE lig.) 1698 (C—H)

4. Av. Mint az 1. sz.

Rev.: PATRONA · · HVNGARIAE (AE lig.) · 1697 · (C—H)

5. Av.: LEOPOLDVS · D · G · R · I · S · A · (3) · G · H · B · REX +

Rev.: Mint a 4. sz.

A rézérmeek Lotharingiai Ferenc, Mária Terézia és II. József között oszlanak meg. Ez utóbbi két 1772. évi wieni veretű krajcárossal van képviselve (Weszerle 31. tábla 13.) Wieni veretű krajcárosok vannak még nagyobb számmal (Weszerle 29. tábla 18.), Mária Terézia korából: és pedig: 1760. (26 db.), 1762. (26 db.), 1763. (35 db.), 1760. (11 db.), 1761. (12 db.); ez utóbbi 23 db. annyiban különbözik az előbbiektől, hogy az előlap körirátában lévő D · G betűk közt kettőspont van az előbbieknél (D · G) egyes pontjától eltérően. Van egy Günzburgból származó veretű krajcáros is 1760-ból. Lotharingiai Ferenc egy krajcárosai közt (Weszerle 29. tábla 19.) wien veretűek: 1760. (33 db.), 1762. (27 db.), 1763. (3 db.); günzburgi veretű: 1760. (2 db.); prágai veretű: 1763. (1 db.).

Magyarországi veretűek:

Mária Terézia. Poltura (Weszerle 29. tábla 17.). 1763. (19 db.), 1765. (12 db.); poltura: hátlapján P · H · K · M : 1763 : felírással (3 db.); poltura: az előlapon lévő mellkép alatt · ötlevelű rózsza) (1 db.); poltura: a mellkép alatt S (Szomolnok) betű (1 db.).

A magyarországi veretű krajcárosok közt is előfordul, hogy az előlap körirátában a D · G között kettőspont van; és pedig: pozsonyi veretűeknél: 1760. (5 db.), 1761. (36 db.), 1762. (36 db.), 1763. (2 db.); körmöcbányai veretűeknél: 1761. (34 db.), 1762. (27 db.); nagybányai veretűeknél: 1762. (1 db.); szomolnoki veretűeknél: 1763. (2 db.). A többiekénél pont van (D · G): körmöcbányai veretű: 1761. (12 db.), 1762. (40 db.); nagybányai veretű: 1761. (3 db.), 1762. (8 db.), 1763. (1 db.).

Lotharingiai Ferenc egy krajcáros (Weszerle: 29. tábla: 19.) nagybányai veretűek: 1761. (1 db.), 1762. (3 + 5 db.).

Az egész lelet a Szeged Városi Múzeum gyűjteményében együtt van.

Banner János dr.